

FOTO GLEN CAREY/BLOOMBERG

Een **bouwwakker van Saudi Oger**, in een woonverblijf bij de Saoedische hoofdstad Riad. Ook hij wacht volgens persbureau Bloomberg al maanden op salaris.

Scheuren in Hariri-imperium

Midden-Oosten

Het Saoedische bouwbedrijf Saudi Oger, pijler van het imperium van de Libanese familie Hariri, lijkt op omvallen te staan.

Door onze medewerker **Jannie Schipper**

BEIROET. De legende gaat als volgt: Libanees Rafic Hariri (1944-2005) groeide op in een eenvoudig milieu in geboortestad Sidon. In 1965 brak hij zijn studie af en ging naar Saoedi-Arabië. Daar bouwde hij na diverse mislukkingen in recordtijd een hotel in de stad Taëf. Hij was in één klap miljonair. De toenmalige Saoedische kroonprins Fahd was zó onder de indruk dat Hariri een Saoedisch paspoort kreeg - en meer koninklijke projecten.

De familie Hariri houdt die mythe in stand, zegt politicoloog Ward Vloeberghs van Erasmus University College Rotterdam, die onderzoek deed naar hun politieke positie. „Maar ik twijfel niet aan de basisfeiten: van een *nobody* werd Hariri een succesvol zakenman en vervolgens politicus.” Geholpen door de Saoedische koninklijke familie maakte hij van de noodlijdende Franse bouwer Oger in Saoedi-Arabië een miljardenbedrijf.

„Hariri laat het imperium van zijn vader in de steek”, kopte de Libanese krant *Al-Akhbar* onlangs. Saad Hariri, de tweede zoon van Rafic Hariri, zou met de Saoediërs onderhandelen over een overname van Saudi Oger. Werknemers ontvangen al maanden geen salaris, onbetaalde rekeningen stapelen zich op en de website is al dagen offline. Libanese kranten - vaak van politieke tegenstanders - zinspelen steeds vaker op een bankroet.

Is dit het einde van het Hariri-imperium?

Saudi Oger (omzet onbekend) was niet alleen het begin van een zakelijk imperium, het was ook de pijler van Hariri's politieke loopbaan. „Politiek in Libanon is een spel van familierelaties, confessionele banden en zakelijke belangen”, zegt Vloeberghs.

Terwijl Rafic Hariri zijn investeringen verbreedde naar banken, media en ICT, groeide zijn politieke rol. Hij financierde tijdens de Libanese burgeroorlog (1975-1990) liefdadigheidsprojecten en trad op als gezant van de Saoediërs, als de soennitische belangenbehartiger in de Libanese politiek.

In 1992 werd Hariri de eerste naoorlogse premier van Libanon. Dat zou hij tot 2004 blijven, met twee jaar onderbreking. Tijdens zijn regeerperiode voerde Hariri economische hervormingen door, maar rees ook de

Salarissen en verzekeringen zijn volgens werknemers al acht maanden niet betaald

staatsschuld de pan uit. Met zijn bedrijf Solidere investeerde hij in de wederopbouw van de hoofdstad. Ondanks de kritiek dat de stad onbetaalbaar werd voor gewone mensen, werd Rafic Hariri in binnen- en buitenland het gezicht van het nieuwe Libanon. Op 14 februari 2005 kwam Hariri om bij een aanslag met een autobom.

Jongste miljardair ter wereld

Na zijn dood werd de zakelijke erfenis verdeeld. Dochter Hind werd op haar 22ste de jongste miljardair ter wereld. Oudste zoon Bahaa is volgens *Forbes* nu 2,2 miljard dollar waard en tweede zoon Saad 1,65 miljard. Ayman en

Fahd zijn elk goed voor 1,29 miljard.

De familie schoof Saad Hariri naar voren als politiek erfgenaam. Hij leidde de beweging die na zijn vaders dood opkwam tegen de Syrische militaire aanwezigheid in Libanon en was van 2009 tot 2011 premier. Na een kabinetscrisis over de samenwerking met het in Leidschendam gevestigde Special Tribunal for Lebanon dat de moord op zijn vader moest onderzoeken, vertrok Saad Hariri. Hij bracht zijn tijd vooral door in Saoedi-Arabië en Frankrijk. In februari 2016 kwam hij terug naar Libanon, volgens lokale analisten om zijn positie als soennitische leider veilig te stellen.

De andere kinderen van Rafic Hariri houden zich op de achtergrond. Het beursgenoteerde Solidere, waarvan de familie Hariri naar eigen zeggen 6 procent bezit, had in 2015 bezittingen ter waarde van 2 miljard dollar.

Saad Hariri kreeg ook de leiding over Saudi Oger. Zijn broer Ayman en twee achterneven zitten eveneens in het bedrijf. Broer Bahaa werd in 2008 uitgekocht. Saudi Oger is na bouwbedrijf Binladin (inderdaad: familie van) het grootste bouwbedrijf van Saoedi-Arabië. Het stond in 2015 nog op nummer 13 in een *Forbes*-lijst van *top private companies making an impact in the Arab world* en was een van de populairste werkgevers van Saoedi-Arabië.

Met die populariteit is het nu gedaan. Werknemers klagen dat salarissen en verzekeringen al acht maanden niet worden betaald. „Ik moet van vrienden en familie geld lenen om van te leven”, laat Mohammad Ullah (35) weten aan NRC, „en mijn zoontje in Bangladesh kan niet meer naar school. Saad Hariri is mijn grootste vijand”.

Het is niet voor het eerst dat Saudi Oger in de financiële problemen zit. Er zijn al langer berichten over achterstallige betalingen en in 2008 moest het 35 procent van Oger Telecom verkopen aan Saudi Telecom.

De crisis lijkt nu acuter. Saoedische overheidsopdrachten drogen op door de lage olieprijs. Volgens lokale media heeft het bouwbedrijf 4 miljard dollar aan financiële verplichtingen uitstaan waaraan het niet kan voldoen. Daarnaast zijn er aanhoudende geruchten over mismanagement en corruptie.

De Saoedische overheid stelt dat de betalingen aan Saudi Oger niet zijn gestopt, maar dat de bank deze confisqueert door de opgelopen schulden van het bedrijf. Opvallend is dat de Saoedische overheid zegt getroffen werknemers te zullen helpen met een fonds én Saudi Oger boetes wil opleggen voor het niet nakomen van salarisverplichtingen.

‘Een straf voor Saad Hariri’

Het gebrek aan steun door de Saoedische overheid wordt in sommige lokale media beschreven als een straf voor Saad Hariri, die onvoldoende in staat zou zijn hun belangen tegenover Hezbollah te verdedigen. Anderen zeggen dat de Saoediërs het geld gewoon niet hebben om Saudi Oger bij te staan. „Er is geen sprake van verwijdering”, denkt financieel analist Firas Senora van de Libanese Fransabank. Bij het laatste Suikerfeest bad Saad Hariri nog zijaan zij met de Saoedische koning in Mekka. „Ze weten dat ze geen alternatief hebben voor Hariri.”

De negatieve gevolgen van de crisis bij Saudi Oger zijn al voelbaar bij andere onderdelen van het zakenimperium. Eerder dit jaar klaagden werknemers over onbetaalde salarissen bij Future TV; veel advertentieinkomsten van Hariri's mediakanalen komen uit Saoedi-Arabië. „Al het andere hangt van samen met Saudi Oger, van Saoedische opdrachten tot Libanese werkgelegenheid en politieke goodwill”, zegt Senora. „De familie Hariri zal er alles aan doen om te zorgen dat Saudi Oger niet onderuitgaat. Het is hun belangrijkste visitekaartje.”